



VOOR EEN FATSOENLIJK

RHEDEN

Verkiezingsprogramma 2026-2030
Gemeenteraadsverkiezingen 18 maart 2026
CDA Rheden

Samenvatting

Een fatsoenlijk Rheden

Het CDA staat hoopvol midden in de Rhedense samenleving. Wij komen op voor iedereen: jong/oud, arm/rijk en toekomstige generaties. Samen met u en jou bouwen we aan onze mooie gemeente. Een gemeente waar we gelukkig zijn, met voldoende woningen, kinderen veilig opgroeien, ouderen goede zorg krijgen en de samenleving bruist.

Ons kompas

De grote kracht van het CDA is dat we werken vanuit gedeelde kernwaarden: ons kompas. Geworteld in de christendemocratie gelooft het CDA in de kracht van de gemeenschap. Onze vier kernwaarden zijn: solidariteit, gerechtigheid, rentmeesterschap en gespreide verantwoordelijkheid. Deze waarden liggen aan de basis van onze inzet voor onze gemeente.

Waar staan we voor | top 5 CDA-prioriteiten in Rheden

Het CDA heeft 5 topprioriteiten voor de gemeente Rheden. Dat zijn de punten die in elk geval aandacht behoeven. Deze prioriteiten hebben allemaal een eigen waarde en zijn alle vijf belangrijk. In onze visie stellen we mens, wonen, natuur, leefomgeving en werken centraal. Onze 5 topprioriteiten zijn:

- **Gelukkig wonen voor iedereen**

Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak. Een huis is een thuis, waar je je gekend weet en veilig voelt; alleen of met dierbaren om je heen. Gelukkig wonen voor iedereen betekent niet alleen voldoende betaalbare woningen, maar ook een veilige woonomgeving, verbonden met goede infrastructuur, leefbare wijken vol met cultuur en actief verenigingsleven.

- **Omzien naar elkaar**

We leven in een tijd waarin de wereld snel verandert. Vertrouwen staat onder druk en het lijkt vaak ieder voor zich. Wij geloven dat samenleven meer is dan je eigen geluk. We geloven dat verantwoordelijkheid begint bij jezelf. In je eigen straat, wijk of vereniging. We zetten ons in voor een gemeente waarin solidariteit, verbondenheid en omzien naar elkaar het uitgangspunt is.

- **Groen is onze kracht**

Uit ons contact met de Rhedenaren komt het ondubbelzinnig naar voren: we zijn een groene gemeente. Natuur en milieu vinden we heel belangrijk. Dat maakt het leven, wonen en werken hier aantrekkelijk. Deze kracht koesteren we.

- **Jong en oud gezond**

Wij zetten ons in voor een gezonde gemeente waarin zorg en welzijn centraal staan, preventie wordt gestimuleerd en sport voor iedereen toegankelijk is. In Rheden werken we aan een omgeving waarin iedereen zich gesteund en gezond voelt. Zo bouwen we samen aan een sterke en zorgzame gemeenschap.

- **Duurzaam ondernemen**

Wij staan voor een eerlijke, rechtvaardige en duurzame economie. In een eerlijke economie delen we de winst van een goede omzet en de pijn van een hoge inflatie, biedt een baan een fatsoenlijk inkomen en leveren ondernemers een duurzame bijdrage aan de welvaart.

Inhoudspagina

Samenvatting	2
Inhoudspagina	3
Voorwoord	4
Ons kompas.....	5
Waar staan we voor top 5 CDA-prioriteiten in Rheden	7
1) Gelukkig wonen voor iedereen	7
2) Omzien naar elkaar	11
3) Groen is onze kracht	13
4) Jong en oud gezond	15
5) Duurzaam ondernemen	18

Voorwoord

Een fatsoenlijk Rheden

Het CDA staat hoopvol midden in de Rhedense samenleving. Wij komen op voor iedereen: jong/oud, arm/rijk en toekomstige generaties. Samen met u en jou bouwen we aan onze mooie gemeente. Waar je onderdeel bent van een sterke gemeenschap en waar iedereen telt. Een gemeente waar we gelukkig zijn, met voldoende woningen, kinderen veilig opgroeien, ouderen goede zorg krijgen en de samenleving bruist.

Ons verhaal

Wij geloven in de kracht van zo'n samenleving. Waar we elkaar ontmoeten in gezinnen, geloofsgemeenschappen, de buurt, verenigingen, sportclubs, (familie)bedrijven of coöperaties. Waar respect en fatsoen niet ouderwets zijn, maar waarden en normen zijn die we hoog in het vaandel dragen. Waar ons gezamenlijk belang boven egoïsme gaat. Waar we verantwoordelijkheid nemen voor onze leefomgeving en omzien naar elkaar. Waar we onze gemeente en onze zeven dorpen beter doorgeven aan onze (klein)kinderen. Samen kunnen we veel meer.

Onze plannen

Voor u liggen onze plannen voor de periode 2026-2030. Ons verhaal voor de gemeente Rheden. Om te laten zien waar wij onze focus leggen en hoe wij willen bouwen aan de toekomst. Aan een gemeente waar we tot ons recht komen en het goed en veilig leven is. Een verhaal vol bouwstenen, ideeën en voorstellen. Mede dankzij uw inbreng, bijvoorbeeld via de online enquête, is dit programma tot stand gekomen. Voor het CDA is betrokkenheid vanzelfsprekend; het zit in onze genen.

Een politiek van samenwerken

Vanuit die gedachte pakken wij onze verantwoordelijkheid graag op. Wij zijn ervan overtuigd dat een politiek van samenwerken ons verder brengt. Het CDA is een lokale partij met korte lijnen naar zowel Den Haag als Brussel. Dit geeft ons, ook in Rheden, meerwaarde boven puur lokale partijen. En wij staan voor een hoopvolle en constructieve koers. Het CDA doet dit al meer dan 45 jaar.

Bouwen aan de toekomst doen we samen

Uw en jouw steun is onmisbaar om ons verhaal voor een groen, gezond en fatsoenlijk Rheden waar te maken. Wij nodigen je van harte uit met ons te bouwen aan de toekomst. Want een sterke gemeenschap begint bij u, bij jou. Alleen met uw steun kan het CDA aan het werk met de punten in ons verkiezingsprogramma.

Lees dit programma daarom door, praat erover met elkaar, vertel het aan de mensen die je ontmoet en geef uw en jouw stem aan het CDA op 18 maart 2026!

Met een hartelijke groet,

Hans Both, voorzitter CDA, afdeling Rheden Rozendaal

Ons kompas

De grote kracht van het CDA is dat we werken vanuit gedeelde kernwaarden: ons kompas. Daarom zetten we dit voorop. Ons kompas geeft richting aan onze keuzes en maakt ons herkenbaar. We doen dit met elkaar. Geworteld in de christendemocratie gelooft het CDA in de kracht van de gemeenschap. Als lokale partij werken we aan oplossingen voor vraagstukken die ons allemaal raken: leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid. We bieden een hoopvol perspectief. We laten zien dat het anders en beter kan. Die verandering begint bij de keuzes die we samen maken. Onze vier kernwaarden zijn daarbij ons kompas: solidariteit, gerechtigheid, rentmeesterschap en gespreide verantwoordelijkheid. Deze waarden liggen aan de basis van onze inzet voor de gemeente Rheden.

Solidariteit → omzien naar elkaar

Als mens zijn we aan elkaar gegeven. We zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn het gelukkigst als we in gemeenschap met anderen leven. Als we worden gezien en gewaardeerd. Mensen die kwetsbaar zijn verdienen steun. Wij noemen dit solidariteit. Steun van een sterke en weerbare samenleving en steun van de overheid.

Gerechtigheid → een eerlijke, fatsoenlijke overheid

Het gemeentebestuur is er om onze samenleving te beschermen en te bewaken. Wij maken ons sterk voor een rechtvaardig bestuur dat duidelijke grenzen stelt en zekerheid geeft. Daarom zetten we ons in voor mensen die van het kastje naar de muur worden gestuurd. Ook verzetten we ons tegen criminaliteit en tegen ondermijning van de samenleving en de overheid.

Rentmeesterschap → zorg voor de toekomst

We zorgen ervoor dat we de wereld beter achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen. CDA'ers noemen dat rentmeesterschap: zorgen voor het klimaat, dieren en de natuur, inzetten op duurzaamheid en een gezonde leefomgeving. Maar het gaat ook over het koesteren van de cultuur en tradities in onze dorpen, die we hebben geërfd van de generaties voor ons. En het gaat over financiën. Wij gaan verantwoordelijk om met belastinggeld omdat we de volgende generaties niet met onze rekening willen opzadelen.

Gespreide verantwoordelijkheid → samen kunnen we meer

Iedereen heeft een eigen en een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het CDA noemt dat gespreide verantwoordelijkheid. Samen kunnen we meer. We maken ons sterk voor minder regels, stimuleren ondernemerschap en waarborgen meer ruimte voor verenigingen en allerlei andere samenwerkingsvormen. De overheid moet zich niet met alles bemoeien, maar vertrouwen geven. Onze inwoners weten heel goed wat er nodig is in hun dorp, wijk of straat. Daar luisteren we als CDA Rheden naar. Zo heeft onze enquête onder de inwoners van Rheden waardevolle inzichten opgeleverd. Die delen we en ze zijn onderdeel van ons programma.

Vanuit gedeelde waarden bouwen we dagelijks aan een groen, gezond en fatsoenlijk Rheden. U kunt op ons rekenen!

Wonen en woningbouw

- **Grote behoefte aan betaalbare woningen**, vooral voor starters, jongeren en senioren.
- Er is onvrede over **stagnerende woningbouw** en het gebrek aan doorstroming.
- Veel mensen willen graag **in hun dorp blijven wonen**, maar kunnen geen geschikte woning vinden.
- Zorg over **woningtoewijzing en oneerlijke verdeling**, zoals voorrang voor statushouders.

Zorg en welzijn

- Behoefte aan **toegankelijke, nabije zorgvoorzieningen**, vooral voor ouderen en mensen met een beperking.
- **Zorgstructuur holt achteruit**, met zorgen over bezuinigingen en gebrek aan personeel.
- **Ondersteuning van verenigingen, buurthuizen en welzijnsinitiatieven** wordt cruciaal gevonden voor sociale cohesie.

Leefbaarheid en voorzieningen

- Veel opmerkingen over **teruglopende voorzieningen** zoals winkels, horeca, cultuur en sportlocaties.
- Belang van een **levendige dorpskern met basisvoorzieningen op loopafstand**.
- **Zorgen over leegstand, hoge huren en verdwijnen van middenstand**.

Groen en duurzaamheid

- Groot draagvlak voor het **behoud van natuur en biodiversiteit**.
- Bezorgdheid over **toenemende druk op natuurgebieden** door bevolkingsgroei en woningbouw.
- Veel waardering voor het **groene karakter van de gemeente**, dat behouden moet blijven.

Verkeer, mobiliteit en bereikbaarheid

- **Verkeersveiligheid** wordt vaak genoemd, met klachten over te hard rijden, slechte wegen en onveilige situaties.
- **Goede bereikbaarheid met OV en de auto** wordt belangrijk gevonden; men is kritisch over beperkingen op de auto.
- Spoor en stations worden als belangrijk én als knelpunt genoemd.

Veiligheid en handhaving

- Zorgen over **toenemende criminaliteit en overlast**, ook in dorpen.
- Wens om **meer en bereikbare handhaving**, ook buiten kantoortijden.
- Veiligheid in de buurt wordt als essentieel ervaren, zeker voor kinderen en ouderen.

Sport, recreatie en cultuur

- **Sport verbindt, houdt gezond en moet betaalbaar blijven**, vooral voor jeugd.
- Bezuinigingen op verenigingen, sport en cultuur worden als schadelijk gezien voor samenhang.
- Recreatie in de natuur is belangrijk, ook voor ouderen en mensen met beperkingen.

Sociale samenhang en gemeenschapszin

- Grote behoefte aan **omzien naar elkaar, verbondenheid en lokale betrokkenheid**.
- Bezuinigingen bedreigen het **vrijwilligerswerk, verenigingsleven en buurtinitiatieven**.
- Gemeente moet **meer aandacht hebben voor lokale gemeenschappen** in plaats van enkel natuurorganisaties of grote projecten.

Waar staan we voor | top 5 CDA-prioriteiten in Rheden

Het CDA heeft 5 topprioriteiten voor de gemeente Rheden. Dat zijn de punten die in elk geval aandacht behoeven. Deze prioriteiten hebben allemaal een eigen waarde en zijn alle vijf belangrijk. De top 5 prioriteiten komen voort uit de visie van het CDA op de Rhedense samenleving. Wij denken niet vanuit problemen en knelpunten, maar vanuit een positieve blik op onze gemeente. Hoe kan Rheden er volgens ons uitzien? In onze visie stellen we mens, natuur, leefomgeving, wonen en werken centraal. Onze 5 topprioriteiten zijn:

- *Gelukkig wonen voor iedereen*
- *Omzien naar elkaar*
- *Groen is onze kracht*
- *Jong en oud gezond*
- *Duurzaam ondernemen*

1) Gelukkig wonen voor iedereen

Waar staan we voor?

Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak. Een huis is een thuis, waar je je gekend weet en veilig voelt; alleen of met dierbaren om je heen. **Gelukkig wonen voor iedereen** is voor ons niet alleen voldoende betaalbare woningen, maar ook een veilige woonomgeving, verbonden door goede infrastructuur, leefbare wijken vol met cultuur en actief verenigingsleven. Voor en door iedereen.

Enquête CDA Rheden

“Er is grote behoefte aan betaalbare woningen. Er is onvrede over een stagnerende woningbouw. We willen graag in ons dorp blijven wonen, maar er zijn zorgen over een oneerlijke verdeling bij de woningtoewijzing. Tegelijkertijd waardeert men de mooie rustige, veilige leefomgeving als een groot pluspunt. Die wil het CDA zeker behouden.”

Voldoende en betaalbare woningen

Woningbouw speelt een cruciale rol in een leefbare omgeving. Wij willen inzetten op voldoende en betaalbare woningen, zodat iedereen, van starters tot senioren, een passende woning kan vinden. Het eerlijke verhaal is echter dat er in onze gemeente relatief weinig ruimte is om nieuwe woningen te bouwen. Denk daarbij ook aan de stikstofproblematiek. Maatwerk per dorp is nodig en dat kan. Soms is er behoefte aan nieuwe starterswoningen en soms aan seniorenwoningen om de doorstroming op gang te brengen. Dit kan dus in allerlei vormen: nieuwbouw, verbouw, splitsen, koop of huur. We moeten slim bouwen. Groen en gezond wonen zijn kenmerkend voor onze dorpen – en dat moet ook zo blijven. Dit geldt evengoed voor ons buitengebied. De kwaliteit van het buitengebied willen we behouden, onder andere door nauwe samenspraak met de bewoners in die gebieden, de landgoedbeheerders en de agrariërs. Als gevolg hiervan zal de focus in onze gemeente al snel op inbreidingsplannen liggen.

Veiligheid

Veiligheid is een voorwaarde voor een sterke gemeenschap. Veiligheid op straat, in de dorpscentra en op de station vinden wij essentieel. Voor het CDA betekent veiligheid in de eerste plaats handhaving, maar ook een betrouwbare overheid die kwetsbaren beschermt en hulp biedt. Wij staan voor een bestuur dat dicht bij de mensen staat, met aandacht voor wat er leeft in onze wijken en dorpen. Het CDA staat voor hoopvolle en fatsoenlijke politiek. Goed voorbeeld doet volgen.

Verbonden met goede infrastructuur

Mobiliteit en infrastructuur zijn essentieel voor een goed functionerende samenleving. Het CDA pleit voor veilige, toegankelijke en duurzame vervoersmogelijkheden in al onze dorpen. Fiets- en wandelpaden, openbaar vervoer en veilige wegen zijn belangrijk voor zowel de bereikbaarheid als de duurzaamheid van onze gemeente en zeven kernen. Wij willen dat onze gemeente inzet op fietsen en lopen voor wie dat kan. Dit is een duurzame mobiliteitsoplossing en daarnaast gezond. Daardoor kunnen we de druk op het milieu verminderen en tegelijkertijd de bereikbaarheid verbeteren. Tegelijkertijd hebben we aandacht voor snel fietsverkeer en gaan we overlast door fatbikes tegen.

Cultuur, tradities en verenigingsleven

Wij staan pal voor onze cultuur, tradities en het verenigingsleven. Zij vormen de basis van onze samenleving en versterken onderlinge verbondenheid. Dit gemeenschappelijke erfgoed, gevormd door generaties voor ons, is essentieel voor onze identiteit en samenhang.

Het CDA ziet kunst, cultuur en religie als bronnen van inspiratie en kracht, vooral in tijden van onzekerheid. Wij willen cultuur toegankelijk maken, zodat elke inwoner – jong en oud – zich verbonden kan voelen met onze geschiedenis en dit kan doorgeven aan toekomstige generaties.

Het verenigingsleven en uitgaansleven is onmisbaar, zeker ook in onze prachtige gemeente: het verbindt ons en bevordert solidariteit. Daarom ondersteunen wij verenigingen, ondernemers en vrijwilligersinitiatieven die bijdragen aan een sterke gemeenschap. Vrijwilligers zijn goud waard. Zij geven kleur aan de samenleving, houden verenigingen draaiend en laten de samenleving bloeien.

Asiel, opvang en integratie

In een tijd van verharding zetten wij in op verbinding. Verantwoordelijkheid en solidariteit zijn leidend in onze inzet om erkende vluchtelingen een veilige plek in onze samenleving te bieden. Tegelijkertijd houden we oog voor de behoeften van alle inwoners. Het is een dubbele verantwoordelijkheid die spanning met zich meebrengt. De grenzen van de spankracht van onze gemeente moeten we in het oog houden. Anders kunnen we een goede integratie niet waarmaken.

Voor en door iedereen

Het CDA zet zich in voor een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen, verschillen worden gerespecteerd en niemand aan de zijlijn staat. De gemeente speelt een sleutelrol in het creëren van een inclusieve omgeving, waarin diversiteit wordt gewaardeerd. Waar iedereen zichzelf kan zijn ongeacht seksuele geaardheid, etniciteit, beperking of andere persoonlijke

kenmerken. De gemeente draagt zorg voor ondersteuning van kwetsbare groepen en effectieve bestrijding van discriminatie.

Wat gaan we doen?

- We zetten zoveel mogelijk in op doorstroming. Met doorstroming komen huizen vrij voor gezinnen en jongeren. Dat is essentieel voor de leefbaarheid van onze dorpen.
- We maken ons hard voor betaalbare koop- en huurwoningen. Daarbij letten we op de sociale samenhang binnen de wijken. Sociale tweedeling binnen de dorpen pakken we aan.
- We zetten de huidige plannen voort: woningbouw op het voormalige ziekenhuisterrein in Velp ronden we af. Het CDA wil aanvullend een plan dat een goede bereikbaarheid regelt, zowel voor de nieuwe woonwijk als voor de bestaande wijken.
- Het Masterplan Haveland is een belangrijke kans voor Rheden. Met een combinatie van wonen, werken en recreëren versterken we de dorpsidentiteit van Rheden. Haveland wordt een gezonde en groene wijk waarbij kritisch wordt gekeken naar de mate van hoogbouw.
- We houden aandacht voor de hinder van het aantal treinen door onze dorpskernen door in gesprek te blijven met de verantwoordelijke instanties zoals ProRail en het Ministerie.
- We zetten in op het afronden van Traverse Dieren met daarbij de afsluiting van de Doesburgsedijk.
- We evalueren de verkeersmaatregelen op de Posbank, waaronder de verkeerssituatie Schietbergseweg en Diepesteeg.
- Voor de verkeersveiligheid scherpen we het snoei beleid en handhaving aan bij overhangend groen. Uiteraard hebben de inwoners hier ook een verantwoordelijkheid.
- We zetten vol in op preventie bij de aanpak van (jeugd)criminaliteit. Zo komt er meer ruimte voor jongerenwerkers, begeleiders en andere initiatieven om jongeren die het moeilijk hebben op het rechte pad te houden en in verbinding te blijven met elkaar.
- We zetten in op een stevige aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en discriminatie. Met laagdrempelige meldpunten voor slachtoffers, vroege signalering van thuissituaties en campagnes voor inclusie versterken wij de veiligheid.
- We willen meer inzet van de wijk- en jeugdagent. Deze agenten zijn voor inwoners en jongeren zichtbaar en benaderbaar in de wijk.
- We ondersteunen veiligheidsinitiatieven van inwoners, zoals buurtpreventieteams of -apps. Sociale veiligheid, waarbij we ons beschermd voelen in de openbare ruimte, verdient de aandacht.
- We maken inwoners weerbaar door ons voor te bereiden op het uitvallen van voorzieningen of bedreiging van onze samenleving. Gezien de onrust in de wereld is een proactieve houding vereist. Daarom komt de gemeente met een concreet plan waarin staat wat de gemeente zelf, en wat de inwoners kunnen doen om de kwetsbaarheid te verkleinen.
- De bereikbaarheid en verbindingen via weg, water en spoor willen we binnen onze gemeente behouden en waar nodig versterken.
- We geven prioriteit aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Mensen met een beperking moeten zich vrij kunnen bewegen in de gemeente. We dragen zorg voor toegankelijke ruimten, inclusieve speelplekken en veilige stoepen.

- De constante storing bij de liften op station Dieren gaan we aanpakken, zodat iedereen de passage zoals afgesproken kan gebruiken.
- In Laag Soeren heeft de verkeersveiligheid en leefbaarheid langs de Harderwijkerweg onze voortdurende aandacht en gaan we over tot maatregelen waar nodig.
- We waarborgen ons cultureel erfgoed en de bibliotheken. Ook behouden en creëren we plaatsen voor ontmoeting en gezelligheid, zoals theater/film/concert, horeca en buurthuizen.
- We willen hernieuwde afspraken om cultuur in Dieren te stimuleren. Mogelijk met een rol voor zalencentrum Theothorne. We werken mee aan een integrale aanpak voor de wijk Stenfert met een nieuw sociaal centrum in de Julianaschool. In Laag Soeren onderzoeken we uitbreidingsmogelijkheden voor het buurthuis 't Sprengenhuis mét horecafunctie.
- We onderzoeken de mogelijkheid om een gemeentelijkservice punt in de bibliotheek van Velp op te zetten.
- We zorgen ervoor dat de Multifunctionele Accommodatie (MFA) Nieuw Bergstein gaat functioneren als dorpshuis.
- We ondersteunen cultuur en traditie met een regionaal of lokaal karakter. Evenementen en cultuur moeten iedereen representeren, met aandacht voor diverse tradities.
- We investeren in openbare groene pleinen, sport- en culturele voorzieningen die uitnodigen tot spelen, ontmoeting en bewegen.
- We zetten in op fatsoenlijke opvang van erkende vluchtelingen en ontheemden zover onze verantwoordelijkheid strekt.
- We zorgen ervoor dat woningen in gezinswijken niet verhuurd worden aan overlastgevende arbeidsmigranten.
- We betrekken inwoners bij plannen om hun wijk verkeersveiliger te maken.

2) Omzien naar elkaar

Waar staan we voor?

We leven in een tijd waarin de wereld snel verandert. Vertrouwen staat onder druk en het lijkt vaak ieder voor zich. Wij geloven dat samenleven meer is dan je eigen geluk en ieder voor zich. Het gaat om respect, verantwoordelijkheid en **omzien naar elkaar**. Maar we geloven ook dat verantwoordelijkheid begint bij jezelf. In je eigen straat, je wijk of je vereniging. We zetten ons in voor een samenleving waarin solidariteit, verbondenheid en omzien naar elkaar het uitgangspunt is.

Enquete CDA Rheden

“Er is een grote behoefte aan omzien naar elkaar, verbondenheid en lokale betrokkenheid. Hier ligt een belangrijke taak voor vrijwilligerswerk, verenigingsleven en buurtinitiatieven. Heb aandacht voor lokale samenwerking en kies samen de juiste initiatieven.”

Midden in de samenleving

Wij staan midden in de samenleving. Betrokken en actief, maar wel met beide benen stevig op de grond. Je vindt ons in de supermarkt, langs de lijn bij de sportwedstrijd, op het schoolplein of een praatje makend op de markt. We kennen de uitdagingen in de gemeente Rheden, maar ook de kansen. We zien wat mensen samen kunnen bereiken. Ieder mens telt en kan op zijn of haar plek een waardevolle bijdrage leveren. We luisteren en proberen te verbinden.

Dicht bij de inwoners

De overheid ondersteunt mensen waar nodig, maar altijd met respect voor hun eigen kracht en verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheden liggen in de eerste plaats bij onszelf en de buurt. De gemeente springt bij waar dat nodig is, bijvoorbeeld als basisvoorzieningen zoals zorg, energievoorziening, onderwijs en veiligheid in het geding komen, maar laat ruimte voor eigen initiatief en lokaal ondernemerschap.

Enquête CDA Rheden

“Echte betrokkenheid bij inwoners, luisteren, minder afstand tot de burger en meer contact met dorpsraden, verenigingen en bewoners.”

Openbaar bestuur

De gemeente moet een herkenbare, benaderbare en betrouwbare partner zijn. Zij laat ruimte en geeft vertrouwen aan de samenleving om eigen initiatieven te nemen en verbindt ons met elkaar door mogelijkheden te creëren voor ontmoeting en samenwerking.

De landelijke overheid bezuinigt fors op gemeenten, wat leidt tot grote financiële onzekerheid. Voor het CDA in Rheden is dit onaanvaardbaar. Dit laat zien wat er misgaat als we landelijk stemmen op partijen zonder lokale afdelingen, of lokaal stemmen op partijen zonder landelijk netwerk. De verbinding tussen bestuurslagen verdwijnt. Veel van onze uitdagingen vragen om gezamenlijke oplossingen van lokale, regionale, landelijke en Europese bestuurders.

Het CDA wil meer geld voor gemeenten. De gemeenteraad heeft daar helaas geen invloed op. Wel kunnen we lokaal verstandige keuzes maken met de beperkte middelen die we hebben en ons netwerk in Den Haag aanspreken. Van het lokale CDA mag je in financieel moeilijke tijden het volgende verwachten:

- Wij kiezen altijd voor het versterken van voorzieningen en gemeenschapszin.
- Wij houden de lasten zo laag mogelijk. Als er geld te kort komt, kijkt het CDA eerst waar de gemeente zelf kan bezuinigen.
- We geven geen geld uit dat er niet is en houden voortdurend aandacht voor gezond financieel beheer. Het gaat immers om gemeenschapsgeld. Ook dat is rentmeesterschap.

Wat gaan we doen?

- Het CDA bezuinigt niet op verenigingen en andere samenlevingsactiviteiten. In overleg met alle partijen die subsidie ontvangen zoeken wij naar mogelijkheden om het 'Rhedense model' te versterken. Het Rhedens model is een concept van de gemeente Rheden dat uitgaat van het principe van de "ringen" om de inwoner heen, waarbij de lokale samenleving (familie, vrienden, burens, vrijwilligers) eerst wordt aangesproken en ingezet voor hulp en ondersteuning voordat er wordt gegrepen naar formele, betaalde hulp. Bezuinigen is niet aan de orde, het CDA investeert juist in het 'Rhedense model'.
- De gemeente moet pal staan voor de zwaksten in onze dorpen. Hierop valt niet af te dingen.
- Het CDA stimuleert buurtverenigingen om activiteiten te ontwikkelen. Zo leren burens elkaar (beter) kennen en weten zij elkaar te vinden.
- We stimuleren en ondersteunen actief bewonersinitiatieven en inwonerparticipatie.
- We doen recht aan iedereen. De gemeente is de overheid die het dichtst bij ons staat en aanwezig is in de eigen leefomgeving. Het moet daarom voor iedereen mogelijk zijn een fysieke afspraak te maken. De deur van het gemeentehuis staat voor onze inwoners open.
- De gemeente moet eenvoudig benaderbaar zijn. We willen daarom zoveel mogelijk naar een duidelijk loket voor de inwoners, zodat de burgers op die manier snel en adequaat bij de juiste ambtenaren terechtkomen. Ook zijn ruimere openingstijden nodig om de dienstverlening te verbeteren.
- We maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen en coöperaties.

3) Groen is onze kracht

Waar staan we voor?

Uit ons contact met de Rhedenaren komt het ondubbelzinnig naar voren: we zijn een groene gemeente. Natuur en milieu vinden we heel belangrijk. Dat maakt het leven, wonen en werken hier aantrekkelijk. **Deze groene kracht koesteren we.**

Enquête CDA Rheden

“De mooie ligging van de dorpen en de groene omgeving worden genoemd als positieve punten van onze gemeente.” Dit unieke dorpskarakter willen we behouden.

Leefbare omgeving

Het CDA zet zich in voor een leefbare omgeving waarin we samen zorgdragen voor de toekomst van onze aarde. Deze aarde willen wij beter doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Duurzaamheid en klimaat staan hoog op de agenda. De klimaatcrisis zien wij als een gedeeld vraagstuk, waarin burgers, bedrijven en de overheid samen verantwoordelijkheid dragen. Het CDA streeft naar een eerlijke en groene transitie, waarin we werken aan een duurzamer Nederland en een leefbare gemeente, in alle onze dorpen.

Klimaatvriendelijke gemeente

Het CDA ondersteunt groene energieprojecten. Wij geloven in samenwerking met de gemeenschap, zodat duurzame initiatieven lokaal gedragen worden. Deze overgang naar een klimaatvriendelijke gemeente vraagt om betrokkenheid van iedereen, waarbij de gemeente faciliteert en ondersteunt.

Schaarse ruimte

De gemeente is aan zet om met visie het ruimtelijk-orderingsbeleid in te vullen en uit te voeren. Bouwen aan een leefbare, klimaatvriendelijke en bereikbare gemeente vraagt om keuzes bij het verdelen van de schaarse ruimte. Een goede leefomgeving combineert wonen, schone trottoirs, goed bijgehouden openbaar groen, werken en samenleven met ruimte voor sport, recreatie en ondernemerschap. We laten ons bij die keuzes leiden door onze waarden: samen kunnen we meer, een eerlijke en fatsoenlijke overheid, omzien naar elkaar en zorg voor de toekomst.

Ecologisch verantwoord

Ook in de landbouw is duurzaamheid belangrijk. Het CDA Rheden staat voor landbouw die toekomstbestendig is, met oog voor natuur en milieu. Wij zien agrariërs als partners in de zorg voor ons landschap en de voedselvoorziening.

Wat gaan we doen?

- We zetten in op het uitbouwen van het groene toerisme als belangrijke economische pijler. Een krachtige lokale economie vinden we belangrijk. Hierbij willen we recreatie en toerisme laten groeien, uiteraard in balans en met respect voor de leefomgeving in onze dorpen.
- De gemeente moet zich richten op haar kerntaken. Eén daarvan is het samen met de inwoners werken aan een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte. Omdat groen onze

kracht is zullen we meer gaan investeren in een groene omgeving en duurzame energiebronnen stimuleren.

- Klimaatverandering wordt steeds meer zichtbaar. Daarom zetten we in op maatregelen waarmee we ons aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering (klimaatadaptatie) om onze gemeente leefbaar te houden. Tegelijk pakken we het klimaatprobleem aan.
- We moeten zuinig omgaan met ons drinkwater. Daarom is het van groot belang om zoveel mogelijk regenwater op te vangen voor gebruik in huis en tuin. De gemeente Rheden stimuleert dit op velerlei manieren. Als onderdeel hiervan komt de gemeente haar burgers via een regeling financieel tegemoet bij aanschaf van een regenton bij een lokale ondernemer in de gemeente Rheden.
- We faciliteren en ondersteunen bewonersinitiatieven om samen te investeren in duurzame energieprojecten.
- We investeren in de advisering van onze inwoners voor het verduurzamen van hun woning.
- De kernkwaliteiten van onze gemeente staan onder druk vanwege de groei van het aantal inwoners en recreanten in de regio. Wij zetten daarom vol in op het bewaken van de zorgvuldigheid van de gebiedsprocessen in het landelijk gebied en gaan in samenspraak met alle betrokkenen de kwaliteit van het buitengebied verhogen. De focus ligt op landbouwtransitie, natuurontwikkeling en recreatie, in goede afweging met woningbouw en energietransitie.
- We stimuleren het schoonhouden van trottoirs van onkruid en het regelmatig bijhouden van openbaar groen.

4) Jong en oud gezond

Waar staan we voor?

Het CDA zet zich in voor een gezonde gemeente. Daarin staan zorg en welzijn centraal, stimuleren we preventie en is sport voor iedereen toegankelijk. In deze samenleving werken we gezamenlijk aan een omgeving **waarin iedereen zich gesteund en gezond voelt**. Zo bouwen we samen aan een sterke en zorgzame gemeenschap.

Enquête CDA Rheden

“De zorgvoorzieningen in de gemeente worden als adequaat en goed ervaren, met toegang tot medische diensten en ziekenzorg. Dat moet je behouden met aandacht voor WMO, armoedebelid, zwakkeren en burgerinitiatieven. Een gezonde leefomgeving die stimuleert om te bewegen draagt bij aan gezond oud worden. Dan blijft het goed voor jong en oud.”

Zorg

Het CDA wil de zorg in de gemeente Rheden beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar houden. We streven daarbij naar een samenleving waarin we verantwoordelijkheid dragen voor ons eigen en elkaars welzijn en gezondheid.

Het fundament van een gezonde maatschappij ligt in de samenwerking tussen overheid, gemeenschap, zorgverleners en families. Mantelzorg en gemeenschapszorg spelen hierin een belangrijke rol. Wij pleiten voor een zorgsysteem dat vertrouwen stelt in zowel de zorgverlener als de zorgontvanger. De bureaucratie moet worden verminderd, zodat de zorg meer gericht is op mensen dan op papieren.

Zorgen doen we samen

Het CDA Rheden staat voor een verantwoordelijke gemeente waarin we omzien naar elkaar en voor elkaar zorgen. Denk aan mantelzorg en gemeenschapszorg. Om mantelzorgers (tijdelijk) te ontlasten, pleiten we voor meer ondersteuning. Dit kan door de inzet van respijtzorg, dagbesteding en ondersteuning (informatie en advies) te bekostigen.

We spreken elkaar aan op onze eigen verantwoordelijkheid voor onze gezondheid, gemeenschap en omgeving. De gemeente is kaderstellend. Zij biedt ruimte aan eigen initiatief en sluit aan waar de gemeenschap of de inwoner het zelf niet kan.

De focus ligt echter niet op zelfredzaamheid, maar op samenredzaamheid. Het vraagt om keuzes waar onze samenredzaamheid ophoudt en de zorg van de gemeente begint. Zo nemen we bij problemen niet alle zorg over, maar zorgen we ervoor dat het netwerk of het gezin – eventueel met ondersteuning – weer zo zelfstandig en goed mogelijk kan functioneren. Dit betekent dat we waar mogelijk een beroep doen op de ouders en/of het netwerk zoals familie of de buurt. De gemeente is het vangnet.

Goede afspraken met zorgaanbieders

Er komen in de jeugdzorg en Wmo steeds meer zorgaanbieders bij. Dit is ongewenst en maakt het onoverzichtelijk en onwerkbaar. Het CDA Rheden kiest voor vertrouwen in de zorgverlener, stabiliteit, langjarige contracten en duidelijke afspraken tussen gemeente en zorgaanbieders. Dit maakt de kans op zorgfraude, veel te hoge facturen en het ‘vasthouden’ van cliënten kleiner.

Wonen en zorg

Het scheiden van wonen en zorg heeft veel zelfstandigheid opgeleverd, maar ook eenzaamheid en hoge (thuis)zorgkosten. Om eenzaamheid en de versnippering van de zorg tegen te gaan willen we investeren in geclusterde woonvormen waar ontmoeting centraal staat, zoals 'knarrenhofjes' voor ouderen, de terugkeer van verzorgingshuizen, meergeneratiehofjes en mantelzorgwoningen. Ook zetten we in onze dorpen in op meer gemengde woonconcepten voor mensen die uitstromen uit de opvang en beschermd wonen en een 'goede buur' nodig hebben.

Preventie

Preventie is voor het CDA een belangrijk aandachtspunt om gezondheidsproblemen vroegtijdig aan te pakken en zo de druk op de zorg te verlichten. Preventie is voor ons meer dan het voorkomen van ziekte alleen. Daarom willen wij investeren in preventieprogramma's die mensen ondersteunen bij het maken van gezonde keuzes. Als gemeente willen we een actieve rol spelen in het bevorderen van gezondheid op scholen, in wijken en het verenigingsleven.

Sport en beweging

Voor het CDA hebben sport en beweging prioriteit. Sport brengt mensen samen, bevordert fysieke en mentale gezondheid, en draagt bij aan gemeenschapszin. Wij blijven ons daarom inzetten voor laagdrempelige en betaalbare sportvoorzieningen, zodat sport toegankelijk is voor alle leeftijden en achtergronden.

Het verenigingsleven is het cement van de samenleving. Wij ondersteunen sportverenigingen en vrijwilligers die een cruciale rol spelen in de gemeenschap. We investeren in openbare sport- en speelplekken waar jong en oud kunnen bewegen en elkaar kunnen ontmoeten. Samen sporten versterkt niet alleen de gezondheid, maar ook de sociale samenhang in wijken en dorpen. We denken evengoed aan plekken waar jongeren kunnen samenkomen en ontspannen (chillen).

Wat gaan we doen?

- Om vitaal te blijven is bewegen essentieel voor jong en oud. Beweegarmoede is echter een groot probleem in Nederland. In Rheden is dat niet anders. We willen beweging daarom samen met onderwijs, sportverenigingen en ouders volop stimuleren. Daarvoor willen we ook financiële ondersteuning vanuit de gemeente bieden waar dat nodig is.
- We zorgen ervoor dat sportlocaties veilig zijn en beschikbaar zijn voor onze inwoners.
- Scholen spelen een zeer belangrijke rol in de opvoeding van onze kinderen. Scholen verdienen daarom alle steun van de gemeente bij de invulling van hun taken. Denk aan het waarborgen van de (sociale) veiligheid en het stimuleren om naar school te gaan.
- We zorgen ervoor dat mensen bij de gemeente niet in een administratief doolhof verzeild raken. Het gaat om aandacht en maatwerk voor elke inwoner. Daarvoor maken we goede afspraken met de zorgverleners.
- We willen (jeugd)overlast, huiselijk geweld en kindermishandeling terugdringen. Dit doen we door een intensievere samenwerking tussen het sociaal domein, zorgverleners, jongerenwerkers, onderwijs en veiligheid.

- We willen dat ondersteuning en zorg voor personen met verward en onbegrepen gedrag sneller wordt ingezet. Dit doen we door het werk van de politie, gemeente en zorgverleners op elkaar af te stemmen.
- We investeren in onvoorwaardelijke woonplekken voor inwoners met multiproblematiek, zoals verslavingen en psychische problemen. Zo werken we aan een stabiele plek voor de kwetsbare inwoner en verminderen tegelijkertijd overlast in de wijk.
- We ondersteunen mantelzorgers door met hen in gesprek te gaan, en zo te kijken wat er nodig is om de zorg vol te kunnen houden. We ondersteunen jonge mantelzorgers door hun cruciale rol in ons zorgsysteem te faciliteren door vanuit de gemeente gerichte aandacht en ondersteuning te bieden.
- We maken zorgen voor jezelf belangrijker. Het bieden van beweegprogramma's, ouderengym, valpreventie, bewustwordingscampagnes op het gebied van mentale gezondheid, drugs, roken, alcohol en seksueel overdraagbare aandoeningen en het stimuleren van gezonde voeding.
- We willen de overlast door het stoken van hout terugdringen.
- We ondersteunen clubs die sport mogelijk maken voor mensen met een beperking.
- We investeren in laagdrempelige sportplekken in de wijk waar bewoners samen kunnen bewegen.

5) Duurzaam ondernemen

Waar staan we voor?

Het CDA staat voor een eerlijke, rechtvaardige en duurzame economie. In een eerlijke economie delen we de winst van een goede omzet en de pijn van een hoge inflatie, biedt een baan een fatsoenlijk inkomen en leveren ondernemers een **duurzame bijdrage aan de welvaart**.

Enquête CDA Rheden

“Levendige dorpskernen met basisvoorzieningen op afstand is een belangrijk thema voor burgers. Men maakt zich zorgen over leegstand, hoge huren en het verdwijnen van de middenstand. Tevens worden kansen gezien om de natuur te benutten als unique selling point van onze gemeente.”

Winkels

Winkels staan voor gezelligheid en doen de gemeente bruisen. Ook maakt een winkelstraat een dorp aantrekkelijk voor bezoekers van omliggende gemeenten. Leegstand past niet in het straatbeeld en willen we zoveel mogelijk voorkomen. We koesteren daarom onze winkeliers en ondernemers. Graag helpen we hen om zich voortdurend te ontwikkelen. Ook dat is duurzaam ondernemen. Om klaar te zijn voor de toekomst. Daarom stimuleren wij ondernemers- en winkeliersverenigingen en ondersteunen we plannen die onze gemeente mooier maken. Ondernemingen die bewust misbruik maken van de regels of opgezet zijn voor witwaspraktijken weren we uit de gemeente. Overlast door leveranciers voorkomen we zoveel mogelijk door een goede infrastructuur en vestigingslocatie.

MKB en familiebedrijven

We koesteren ons mkb om hun sterke band met de gemeenschap en onze familiebedrijven met het oog op de volgende generaties. Het CDA Rheden staat zij aan zij met de grote en kleine familiebedrijven om hun sterke worteling in de samenleving. Het mkb vormt de ruggengraat van de economie. We helpen onze ondernemers door hun bereikbaarheid te waarborgen. Tegelijk houden we daarbij nauwlettend de leefomgeving in de dorpen in de gaten.

Kansen

Economische verschillen tussen regio's zijn ook kansen. Wij stimuleren daarom de economische ontwikkeling en samenwerking tussen onze ondernemers, de gemeente en (kennis)instellingen. Om kansen te bevorderen steunen we vooral de ondernemers die hart hebben voor de medemens. Die willen investeren in opleiding en werk voor onze inwoners die moeilijk aan een baan kunnen komen of voor studenten. Verder willen we lokale bedrijven en ondernemers waar mogelijk laten meedingen in gemeentelijke aanbestedingen. Ook houden we de regelgeving steeds tegen het licht en schrappen we onnodige verplichtingen.

Natuur en klimaat

Klimaatbeleid moet ambitieus, realistisch en sociaal zijn, zodat banen en ondernemers voor de gemeente behouden blijven. We laten ondernemers niet over aan hun lot, maar helpen hen verduurzamen. Tegelijkertijd is Rheden een groene gemeente. Dit betekent dat ondernemers in

een groene omgeving moeten passen. Dat vraagt wat van hen en het betekent dat ondernemers die hieraan geen boodschap hebben niet welkom zijn in onze gemeente. Ondernemingen bieden kansen op verduurzaming door projecten in het belang van het milieu gezamenlijk op te zetten. Dit willen wij zoveel mogelijk stimuleren.

Wat gaan we doen?

- We zetten in op een divers winkelaanbod in onze gemeente. Dat is zowel in het belang van ondernemers als van inwoners.
- We stimuleren ondernemers- en winkeliersverenigingen om de dorpen aantrekkelijk te maken voor het winkelend publiek en om voluit met plezier te kunnen ondernemen. We hebben daarbij oog voor het winkelcentrum Rheden, de Hoofdstraat in Velp en het Callunaplein in Dieren.
- We werken proactief aan het tegengaan van leegstand op Calluna en Wilhelminaweg en Rheden via een stimuleringsregeling voor startende ondernemers.
- Verloedering, verpaupering en leegstand gaan we actief tegen. We zetten ons ervoor in dat leegstaande panden zo snel mogelijk weer gebruikt worden.
- We onderzoeken of we publiek toegankelijke toiletten in de dorpskernen kunnen realiseren.
- We bouwen de wandel-, fiets- en vaarmogelijkheden uit waar dat kan. Hierbij zetten we in op spreiding over de gemeente. Zo kunnen alle dorpen en ondernemers hiervan profiteren, bijvoorbeeld door goede voorzieningen en horeca. Zo willen we de verbinding tussen bos, dorp en IJssel versterken, bijvoorbeeld door het realiseren van een Transferium aan de Zuidflank van Rheden. Maar dit kan ook een thema zijn in de andere dorpen. In Dieren vormt de Sluis bijvoorbeeld een aanknopingspunt, naast de reeds bestaande wandelroutes vanaf het station.
- De oprichting van een fietsmuseum in Dieren willen we stimuleren in de nabijheid van het station in Dieren en de Gazelle-fabriek. Het fietsmuseum zal bijdragen aan de ambitie om dé fietsgemeente van Nederland te worden.
- We ondersteunen projecten vanuit de maatschappelijke diensttijd.
- We maken ondernemers weerbaarder in de voorbereiding op het uitvallen van voorzieningen die de operationele bedrijfsvoering direct in gevaar brengen. Gezien de grote onrust in de wereld is een proactieve houding vereist. Daarom komt de gemeente met een concreet plan waarin staat wat de gemeente zelf, en wat de ondernemers kunnen doen om de kwetsbaarheid te verkleinen.
- Samen met het bedrijfsleven gaan we maatregelen treffen om te komen tot een circulair watersysteem. In veel gebieden is er vanaf 2030 een dreigend tekort aan drinkwater. Door water te hergebruiken kunnen we veel water besparen.
- We verbeteren het gemeentelijk steunpunt voor ondernemers. Zo zorgen we ervoor dat bedrijven zo goed mogelijk hun weg kunnen vinden binnen de gemeente.
- We willen een onderzoek onder onze inwoners en ondernemers naar de waarde van de zondagsrust, nu winkels sinds kort op zondag de gehele dag open mogen zijn.

STEM



VOOR EEN FATSOENLIJK

RHEDEN

Gemeenteraadsverkiezingen 18 maart 2026

CDA Rheden

CDA verkiezingsprogramma 2026 – 2030



Rheden